

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása
Ügyintéző:
Telefon:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság tétele alapján megismételt közigazgatási hatósági eljárás során folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban az a Pp. 397/J § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikus előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) rendőri szervek vezetői (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos elektronikus úton (e-mail) panaszt terjesztett elő, a vele szemben *-n foganatosított rendőri intézkedés kapcsán. A Panaszos kérte, hogy a rendőri intézkedés elleni kifogásait a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos panaszában előadta, hogy feleségével közösen nevelt egyik gyermekük – aki a Iskola tanulója – az iskolában gyermekbántalmazással gyanúsította meg őt és a feleségét.

A panasz szerint a Panaszos – szokása szerint – az iskolába ment a nagyobb gyermekükért, amikor is az iskola kihívta a rendőrséget, majd a rendőrök – kiskorú veszélyeztetése miatt – előállították őt a Rendőrkapitányságra.

A rendőrök az iskolában – a diákok és a szülők szeme láttára – kipakoltatták a zsebeit, megmotozták, majd közrefogva kivezették az iskolából.

A Rendőrkapitányság fogdáján nyolc órát töltött el, majd gyanúsítottként hallgatták ki – a nagyobb gyermekük állítása alapján – kiskorú veszélyeztetése miatt, majd éjfél körül szabadon engedték.

A Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat kifogásolta:

- előállítását;
- ruházat átvizsgálásának a módját;
- előállításának az időtartamát.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében biztosított emberi méltósághoz, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyes szabadsághoz és a VI. cikkében rögzített jó hírnévhez való alapvető jogát.

A Panasztestület vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosítottak intézkedést a Panaszossal szemben, ugyanis – a bejelentést követően – a rendőrség részéről intézkedési kötelezettség állt fenn.

A Panasztestület szerint a Panaszos ruházatának átvizsgálása kapcsán alapjogsérelem nem volt megállapítható.

A Panasztestület – a személyes szabadságot korlátozó intézkedés kapcsán – ugyanakkor arra a megállapításra jutott, hogy az előállítás végrehajtása során téves jogszabályi hivatkozás került rögzítésre, ebből kifolyólag sérült a Panaszos személyi szabadsághoz, illetőleg a tisztességes eljáráshoz való joga. A Panasztestület kifejtette továbbá, hogy megítélése szerint azzal, hogy tévesen jelölték meg az előállítás jogalapját, feltételezhető az is, hogy a Panaszos tájékoztatása is tévesen került végrehajtásra, ezzel a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme is megállapítható. A Panasztestület megállapította továbbá, hogy az előállítás

időtartama kapcsán sérült a Panaszos személyi szabadsághoz való joga is, ugyanis megítélése szerint az előállítás indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú volt.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

Az országos rendőrfőkapitány a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárást követően döntésben a rendőri intézkedés elleni panaszt – minden tekintetben – elutasította.

II.

A főkapitányi döntéssel szemben a Panaszos a törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete a főkapitányi határozatot hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében az országos rendőrfőkapitány döntése kapcsán a következőket állapította meg:

„(...) A bíróság úgy értékelte, hogy a felperes [a Panaszos] keresetében az előállítás jogalapját is vitatja, hiszen a vele szemben foganatosított intézkedések és eljárások során túlzónak, aránytalanoknak, részrehajlónak, pártatlanságot mellőzőnek, méltánytalanoknak és túlzónak érezte.

(...) Mivel a felperes panaszában az előállítás joglapját és annak jogszerűségét is vitatta, de azt a panaszt az alperes [az ORFK] határozata érdemben nem vizsgálta, olyan súlyos eljárási jogszabálysértés, ami az ügy érdemére kihatott és a hatályon kívül helyezést tette indokolttá, hiszen emiatt az alperesi határozat érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan, ezért a bíróság a Pp. 339. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a rendelkező rész szerint határozott. (...)”

Az új eljárásban az alperesnek a Panasztestület állásfoglalását alapul véve az Rtv. 33. § (1) a.) és d.) pontjaiban rögzített jogértelmezésre is figyelemmel meg kell indokolnia, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a.) pontja alapján történő előállítása a felperesnek kellően megalapozott volt-e vagy sem és amennyiben nem, akkor e körben a felperes panaszának helyt kell adni. Amennyiben pedig annak indokát tudja adni, a Panasztestület állásfoglalásában részletesen kifejtett jogi indoklást cáfoló részletes jogszabályi hivatkozással alátámasztott indoklást kell adnia.

Az előállítás jogszerűségéhez kapcsolódik az előállítás időtartama aránytalanságának a vizsgálata is, mely körben a bíróság rögzíti, hogy az új eljárás során, amennyiben a felperes panaszának az előállítás vonatkozásában helyt adnak, azaz arra a meggyőződésre jut alperes, hogy annak nem volt meg a kellő jogalapja, úgy az előállítás időtartama kapcsán tett határozati megállapítást is ennek fényében újból felül kell bírálni. (...)”

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadvány;
- elfogás végrehajtásáról szóló jelentése;
- az előállított, elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről szóló nyilatkozata;
- az előállítás időtartamáról szóló igazolása;
- iskolapszichológus feljegyzései;
- kórlap;
- tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve;
- tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve;
- védő kirendeléséről szóló határozata;
- hivatalos feljegyzése;
- gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- jelentése;
- jelentése;
- rendőri szerv vezetőjének átirata;
- rendőri szervezeti elem átirata;
- a rendőri szerv vezetőjének átirata;
- a Robotzsaru Neo Integrált ügyviteli és ügyfeldolgozó rendszerben készült (kinyomtatott), „Ügyirat adatai” című és a Rendőrkapitányság ügyében végzett eljárási cselekményeket rögzítő adatlap.

IV.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás és a megismételt hatósági eljárás során elektronikus (e-mail), majd aláírással megerősített panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdése szerint, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

V.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a Panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amely előzmények a határozat III. részben felsorolt bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

¹ Pl.:

1/2004. Büntető jogegységi határozat,
BH2009. 230,

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

Az Osztály munkatársai *-n * óra és * óra közötti időben gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el a Rendőrkapitányság alárendeltségében és illetékességi területén.

Rádión keresztül * órakor utasítást kaptak a Tevékenység-irányítási Központtól, hogy vonuljanak a Iskolába, mert onnan bejelentés érkezett egy családon belüli gyermekbántalmazásról.

A KR munkatársai a helyszínre érkezést követően * órakor felvették a kapcsolatot az Iskola igazgatójával, aki az alábbi tájékoztatást adta.

A tanuló *-n az iskolában egy fejlesztő foglalkozáson vett részt, ahol először a gyógypedagógusnak, majd az iskolapszichológusnak beszélt arról, hogy édesanyja és a nevelőapja – feltételezhetően – fegyelmezési szándékkal, különböző módszerekkel bántalmazzák őt és testvérét.

A kislány elmondását követően az Iskola telefonon keresztül azonnal értesítette a Gyermekjóléti Központot, majd feljegyzést készítettek a gyermek által előadottakról. A Gyermekjóléti Központ munkatársai személyesen megjelentek az Iskolában, majd tájékoztattak a történetekről. Eközben az iskolaorvos megvizsgálta a kislányt és megállapította, hogy testén található külsérelmi nyomok, sérülések kb. 4-5 napos bántalmazásból származhatnak. A kislány a Gyermekjóléti Központ munkatársainak is beszélt a bántalmazásokról és elmondta, hogy segítséget szeretne kérni, de a családjához ragaszkodik, onnan nem kíván kikerülni.

Ezt követően az Iskolába behívták a kislány édesanyját, ahol az Iskola és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai közösen tájékoztatták a történetekről és a lehetséges jogi következményekről, továbbá tájékoztatták, hogy indítványozni fogják a gyermek védelembe vételét. Az édesanya vállalta az együttműködést és ígéretet tett arra, hogy nem bántalmazzák többet a kislányt.

Másnap, azaz *-n a reggeli órákban az iskolapszichológus az iskolában felkereste a kislányt, aki elmondta, hogy otthon nagyon haragudtak rá és ordibáltak vele azért, mert beszélt a bántalmazásokról, az édesanyja megtépte a haját és még vacsorát sem kapott. A kislány miközben beszélt a történetekről sírt és láthatóan szorongott. Elmondta, hogy fél hazamenni, és nem szeretné, hogy továbbra is bántsák.

Az iskolapszichológus telefonon keresztül azonnal tájékoztatta a Gyermekjóléti Központ szakmai vezetőjét, akinek elmondta, hogy a kislány helyzete azonnali intézkedéseket tesz szükségessé, majd ezt követően az Iskola részéről – telefonon keresztül – bejelentést tettek a rendőrségre.

VI.

A panaszban megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) Előállítás

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a

rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint:

*„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”*

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1), (2) és (4) bekezdés b) pontja szerint:

*„(1) Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.
(2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon belül gyógyul, az elkövető könnyű testi sértés vétsége miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a könnyű testi sértést
b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére, (...) követik el.”*

A Btk. 208. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy - ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él -, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott 32/2007. (OT 26.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) 3. pontja szerint:

„3. Ha a családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni erőszakos (fizikai vagy nemi erkölcs elleni) cselekmény miatt érkezik bejelentés, a rendőr köteles a helyszínen haladéktalanul megjelenni.”

Az ORFK utasítás 7. pont a) alpont második mondata és a b) alpontja szerint:

*„7. A bántalmazás bizonyíthatósága érdekében:
a) (...) Ha az Rtv. 33. §-ában foglalt feltételek fennállnak, a bántalmazó elszámoltatását a Rendőrség objektumában kell elvégezni;
b) adatgyűjtést, tanúkutatást kell végezni;”*

A határozat V. részében ismertetett előzmények alapján megállapítható, hogy a rendőri szerv munkatársai * órákor az Rtv. 13. § (1) bekezdésben rögzített intézkedési kötelezettségükből adódóan, illetve az ORFK utasítás 3. pontjára figyelemmel jelentek meg az Iskolában és kezdték meg az elsődleges intézkedések fogantatását.

A helyszínen végzett elsődleges tájékozódás alkalmával – tekintettel az ORFK utasítás 7. pont b) alpontjára – adatgyűjtés és tanúkutatás végrehajtására került sor.

Mindeközben a Panaszos * órákor megjelent az Iskolában a kislány hazaszállításának szándékával. A Panaszost ekkor a rendőrök előállították.

A hatóságnak ezen előállítás jogszerűségét kellett megítélnie a bírósági ítélet alapján azt tekintetbe véve, hogy rendőri jelentésben hivatkozott Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján

az jogszerű volt-e, illetve a Panasztestület állásfoglalásában részletesen kifejtett jogi indokolást cáfoló részletes jogszabályi hivatkozással alátámasztott indokolást kell adnia, amennyiben tud. A Panasztestület szerint a rendőri intézkedés jogalapját nem teremtette meg a Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja, ezért a rendőri intézkedés téves rögzítése miatt, az jogszerűtlennek minősül. E Panasztestületi indokolással szemben a hatóság a mérlegelése alapján az alábbi következtetésre jutott.

A Ket. 72. § (1) bekezdés e) pont ec) alpontja alapján a hatóságnak „a mérlegelési jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben szerepet játszó szempontokat és tényeket” is ismertetnie kell a határozat indokolási részében. E kötelezettségének tesz a hatóság eleget az alábbiak részletes ismertetésével.

A rendőrök sérelmezett intézkedésének tényalapját illetően – a jelentésükben foglaltakra tekintettel – kétséget kizáróan megállapíthatóak az alábbiak. Kétség kívül a határozat IV. részében ismertetett – az iskolaorvos és az iskolapszichológus megállapításain alapuló – előzményi adatokra tekintettel vonták intézkedés alá a Panaszost. Kétség kívül e körülményekre, nevezetesen a Panaszos nevelésére bízott gyermek bántalmazására tekintettel állították elő, a további intézkedések végrehajtása érdekében. A rendőri jelentés kétség kívül hibásan hivatkozik arra, hogy tetten érték a Panaszost a fenti cselekmények elkövetésén, hiszen a rendőri jelentésből is egyértelműen megállapítható, hogy a rendőrök a Panaszos részéről bántalmazó magatartást nem észleltek.

A hatóság nem vitatja, hogy a rendőri jelentésben tévesen került feltüntetésre az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja, tekintettel arra, hogy a Panaszost nem érték tetten.

A Panasztestület álláspontját alapul véve a hatóság megvizsgálja azt a kérdést, hogy a rendőri jelentésben foglalt téves jogszabályi hivatkozás önmagában nem teszi-e jogsértővé később az intézkedést abban az esetben is, ha egyébként az intézkedés során fennállt tényhelyzet alapján más jogszabályi rendelkezés alapján a tett intézkedés foganatosítható volt. **E kérdés előzetes eldöntése meglátásom szerint elengedhetetlen ahhoz, hogy a konkrét intézkedés megítélése helyes jogi alapokon nyugodjon, azaz, megítélhető legyen, hogy a rendőr által az előállítás jogalapja tekintetében utóbb tévesen kiállított jelentés miatt, visszamenőleg az intézkedést is jogszerűtlennek kell-e minősíteni.**

A hatóság először abból a feltevésből indult ki, hogy a jogszabályhely tekintetében téves jelentés miatt az intézkedés is jogszerűtlenné válik, azaz egy – akár bűncselekmény, emberölés, rablás stb... elkövetésén ténylegesen tetten ért, vagy nemzetközi elfogatóparancs alapján ténylegesen körözött – személy elfogása utóbb jogsértőnek minősíthető-e, ha a rendőr a jelentésében tévesen – például ilyen hiányában, személyazonosság igazolásának megtagadására hivatkozva – jelöli meg az előállítás jogalapját.

Ez a megfontolás a közrend megóvásának alapvető célja szempontjából kedvezőtlen helyzetet teremt. Továbbá a téves jogszabályi hivatkozás miatti érvénytelenség, mint jogkövetkezmény a hatósági határozatok sajátja. Az ilyen jogkövetkezmény alkalmazása azt a látszatot kelti, hogy a rendőr a helyszíni intézkedése során közigazgatási hatósági határozatot hoz, majd azt azonnal végrehajtja, ezután azt jelentés formájában utóbb írásba foglalja. Azaz tulajdonképpen hatósági jogalkalmazó tevékenység keretében hatósági határozatot hoz. A jelentésben jogi indokkal alátámasztja intézkedését/határozatát. Amennyiben pedig, ez az indokolás téves jogszabályi hivatkozást tartalmaz, úgy, mint határozat, nyilván jogsértőnek minősíthető egy jogorvoslati eljárásban.

E megfontolás, amely a rendőr intézkedését mintegy hatósági határozatként kezeli, megítélésem szerint nem megfelelően helyezi el azt a közigazgatási hatósági jogalkalmazó aktusok rendszerében.

A rendőri intézkedések helyes megítéléséhez, meglátásom szerint elsőként a magyar közigazgatási jogtudomány elméleti téziseihez kell visszanyúlni. A rendőri intézkedés, mint hatósági intézkedés nem a rendőrség, hanem a rendőr intézkedése többnyire szóbeli, az intézkedés alá vont személy részéről rendszerint azonnali végrehajtási kötelezettséget keletkeztet, azt a rendőr a közrend fenntartása, avagy elérése, helyreállítása érdekében alkalmazza, céljának eléréséhez legitim fizikai erőszak alkalmazható, mindezek nyomán a rendőrség és az intézkedés alá vont között közigazgatási jogviszony keletkezik. A fenti ismérvek alapján a rendőri intézkedés a közigazgatási hatósági jogalkalmazó aktusok között elkülönül a hatósági határozatoktól, végzésektől. A rendőr a hatósági intézkedése során közvetlenül nem szüntet meg, illetőleg nem keletkeztet anyagi jogviszonyokat, csupán a jogszabályban meghatározott tényállás bekövetkezte esetén, a jogszabályon alapuló kötelezettségeket realizálja a kötelezettel szemben.²

A fenti jogelméleti megállapításokon túl, amelyeket a hatóság a maga részéről ezen eset jogi megítélése kapcsán irányadónak tekint, az alábbi jogi tényeket veszi még alapul. **Tény, hogy a rendőrt jogszabály nem kötelezi arra, hogy az intézkedését jogszabályhely pontos megjelölésével akár a helyszínen, akár később szóban vagy írásban megindokolja. Ilyen kötelezettség hiányában az intézkedés alá vont oldalán sem keletkeztet ilyen jogos igényt a jogszabály.** A Rtv. 20.§ (2) bekezdése alapján a rendőr az intézkedést megelőzően, vagy azt követően köteles az **intézkedés tényét és célját** szóban közölni. E kötelezettség azonban **nem jelent pontos jogszabályi hivatkozással történő indokolási kötelezettséget**, ugyanis – noha a rendőr intézkedése közigazgatási jogviszonyt keletkeztet³ – a rendőr intézkedése – a fent kifejtett álláspontra tekintettel – mégsem a rendőrség által folytatott közigazgatási hatósági eljárás. Ebből fakadóan a rendőr jelentése nem közigazgatási hatósági határozat vagy végzés. A rendőri jelentéshez jogszabály nem fűz jogerőt, azt az érintett részére nem kell kihirdetni. Az Rtv. IX. fejezetének címe ellenére klasszikus jogorvoslati eljárás sem kerül lefolytatásra, hiszen a panasznak nincsen halasztó hatálya az intézkedésre, így utóbb az esetek többségében, – amennyiben az indokolt – csak egyfajta jóvátételre van mód. A rendőri jelentésben mindössze a rendőr az intézkedésére okot adó körülményeket, az intézkedés tényleges történéseit írja le. A jelentés ugyan közokirat, azonban nem határozat. Közokirati minősége is a tekintetben van, hogy az intézkedés során történeteket rögzíti közhitelesen, nem annak jogszabályi alapjait. E történések alapján lehet utóbb megítélni annak jogszerűségét, és nem az alapján, hogy a rendőr a jelentésben milyen jogszabályra hivatkozik.

A fent ismertetett jogtudományi álláspontot összevetve a jogi tényekkel, a hatóság akként válaszolja meg az általa feltett kérdést, hogy **a rendőri intézkedést utóbb rögzítő jelentésben írt téves jogszabályi hivatkozás azt nem teszi visszamenőleg jogellenessé, ha egyébként az intézkedés olyan tényhelyzeten alapult, amely alapján az adott intézkedés egyéb jogszabályi rendelkezés alapján foganatosítható volt. A rendőri intézkedés jogszerűségének tehát egyetlen feltétele, a jogszabályban rögzített tényállás bekövetkezte.**

Ezen elméleti kiindulópont alapján, a konkrét intézkedési szituációt abból a szempontból vizsgálta meg a hatóság, hogy felmerült-e olyan tényadat az intézkedést megelőzően, vagy

² Magyar Közigazgatási jog (Szer.: Fazekas Marianna- Ficzer Lajos Osiris Kiadó 2004. 299. oldal)

³ LB 1/1999. KJE szerint a rendőri intézkedés a rendőri szerv és az intézkedés alá vont személy között közigazgatási jogviszonyt keletkeztet.

annak során, amely tény alapján a rendőrök a Panaszost előállíthatták. A rendőrök által megismert tényállást alapul véve – miszerint az iskolaorvos és az iskolapszichológus jelzése szerint a Panaszos az általa nevelt kiskorú gyermekét többször olyan módon és mértékben bántalmazta, hogy ez a gyermek vonatkozásában krízis helyzetet teremtett, és amelyet a gyámhatóság védelembe vétellel tervezett megoldani –, a rendőrök okkal feltételezték, hogy a Panaszos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy (*Btk. 164. § (1) és (2) bekezdés, továbbá (4) bekezdés b) pont - testi sértés, Btk. 208. § (1) bekezdés - kiskorú veszélyeztetése*). Ezért a feltételezhető cselekményére tekintettel előállították a Rendőrkapitányságra. Kérdés, hogy volt-e olyan jogszabályi rendelkezés, amely alapján a rendőr a Panaszost bűncselekmény gyanúját felvető magatartására tekintettel előállíthatta. A hatóság részéről nem igényel komolyabb mérlegelést annak belátása, hogy a Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja kellő jogalapot biztosított a fenti intézkedés megtételére.

Ezekre tekintettel megállapítom, hogy a rendőrök a cselekmény mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, a Panaszossal szemben felmerült gyanú kizárásának vagy alátámasztásának, végső soron az állam büntetőjogi igényének esetleges kielégítése érdekében indokoltan, kellő jogalappal döntöttek a Panaszos előállítása mellett, ezek alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

2.) Ruházatátvizsgálás módja

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint:

„(6) A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.”

A Panaszos panaszában azt állította, hogy az Iskolában az ott tartózkodó szülők és diákok szeme láttára vizsgálták át a ruházatát.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentések szerint a Panaszos ruházatának átvizsgálására az Rtv. 29. § (6) bekezdés adta felhatalmazás alapján az Iskolában az iskolaigazgató által biztosított, gyermekek elől elzárt folyosórészen került végrehajtásra, amelyet esetlegesen 2-3 fő iskolai dolgozó láthatott.

A Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentésektől eltérő bizonyíték nem merült fel. Figyelemmel a Pp. jelen határozat III. részében hivatkozott rendelkezésére is, az azokban foglalt tényekre vonatkozó ellenkező bizonyíték hiányában döntésem meghozatala során a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul.

Fontos megemlíteni, hogy a rendőri intézkedések gyakran közterületen, nyilvános helyen, akár ismerősök szeme láttára kerülnek végrehajtásra. Ezen körülmények azonban a rendőri intézkedések velejárója, így az intézkedés jogszerűségét, szakszerűségét nem befolyásolja.

A Panasztestület e panaszpont kapcsán alapjogsérelmet nem állapított meg.

A Panaszos ruházatátvizsgálásának módja – az Rtv. 15. § (1) bekezdésében rögzítettek figyelembevételével – jogszerűen, szakszerűen és a kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában került végrehajtásra, mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

3.) Előállítás időtartama

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint:

„(3) A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentése alapján a Panaszossal szembeni rendőri intézkedés (előállítás) *-n * órákor kezdődött meg. A Panaszos Rendőrkapitányságra történt előállítása, majd ott a Rendőrkapitányság munkatásainak történt átadása * órákor került végrehajtásra.

A Panaszos átadásával egy időben intézkedés történt az előállító helyiségben való elhelyezésére is. Előállító helyiségben történt elhelyezése közben a Panaszos tájékoztatást kapott jogairól, kötelezettségeiről, jogorvoslati lehetőségeiről, az előállító helyiség rendjéről, nyilatkoztatták az esetleges sérüléseiről, betegségeiről, egészségügyi állapotáról, vallásgyakorlásával kapcsolatos esetleges igényeiről, nyilatkoztatták továbbá fogvatartásával kapcsolatos értesítési szándékáról, dohányzási, illetőleg ételmezési igényéről is.

A tájékoztatások, illetőleg nyilatkozatok a „Nyilatkozat az előállított, elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű, szám nélküli nyomtatványon kerültek dokumentáltan rögzítésre.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésben kézzel történt rájegyzéssel – az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján – a Panaszos személyi szabadságának korlátozását 4 órával meghosszabbították.

A Panaszos előállító helyiségben történő elhelyezését követően, a személyes szabadságot korlátozó intézkedés időtartama alatt – a Rendőrkapitányság munkatársai – az alábbi dokumentált intézkedéseket, eljárási cselekményeket hajtották végre.

A Rendőrkapitányság tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve szerint az Iskola igazgatónőjét – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezései alapján – tanúként hallgatták ki, amely * órától * óráig került végrehajtásra.

Ezt követően a Rendőrkapitányság munkatársai a bántalmazott kislányt – az Általános Iskola iskolapszichológusának kíséretében – egészségügyi intézménybe szállították, ahol * óra és * óra közötti időben a kislány orvosi vizsgálatára került sor. A vizsgálat megállapította, hogy testén „*testi erővel elkövetett testi sértés*” nyomai, „*a medence és törzs alsó részének zúzódása*” látható. Az orvosi vizsgálat megtörténtét a kórlap támasztja alá.

Az orvosi vizsgálatot követően az Alosztály tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve szerint az Iskola iskolapszichológusának – a Be. rendelkezései alapján történt – * óra és * óra közötti tanúkihallgatására került sor.

A Robotzsaru Neo Integrált ügyviteli és ügyfeldolgozó rendszer *-n készült (kinyomtatott), „Ügyirat adatai” elnevezésű, a Rendőrkapitányság ügyében végzett eljárási cselekményeket rögzítő adatlapja alapján megállapítható, hogy a Rendőrkapitányság munkatársai * órákor a Be. 48. § (1) bekezdése alapján határozatban védőt rendeltek ki a Panaszos részére.

A védő kirendelését követően az Alosztály hivatalos feljegyzése alapján, a Rendőrkapitányság munkatársai telefonon keresztül felvették a kapcsolatot a határozatban kirendelt védővel, akit nyilatkoztattak arról, hogy részt kíván-e venni a Panaszos tervezett gyanúsított kihallgatásán.

Ezt követően a Panaszost * órákor a személyes szabadságot korlátozó intézkedésből (előállítás) szabadon bocsátották, erről igazolás került kiállításra, mely igazoláson feltüntették az előállítás időtartamát, továbbá tájékoztatták a rendőri intézkedés elleni panaszjog lehetőségéről is. A Panaszos az igazolás tartalmát megértette, panaszt nem jelentett be, majd az igazolást aláírásával ellátta és egy példányt át is vett belőle. Ennek megtörténtét az „Igazolás” című, szám nélküli nyomtatvány támasztja alá.

Álláspontom szerint az előállítás ideje alatt végrehajtott intézkedések, eljárási cselekmények bevezetése és végrehajtása volt szükséges ahhoz, hogy a büntetőeljárást megnyugtatóan megalapozó információk és adatok beszerzésre kerüljenek és rendelkezésre álljanak, ezért szükségszerűnek ítélem meg a * órától és * óráig (08 óra 28 perc) tartó előállítás időtartamát. **Mindezekre tekintettel a panasz e tekintetben is alaptalan.**

Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a Fővárosi Bíróság több korábban hozott ítéletében⁴ kifejtette, hogy „az előállítás, mint rendőri intézkedés csak az adatok felvételét, illetőleg a tényállás rögzítését foglalja magában, semmiféle érdemi döntést nem eredményez. Az előállítást követően felvett adatok birtokában mérlegel és dönt a rendőrhatóság arról, hogy az előállított személlyel szemben milyen eljárási cselekményt fogyanatosít.”

Az előállítás időtartama kapcsán a törvényi szabályozás úgy rendelkezik, hogy az előállítás „*a szükséges ideig (...)*” tarthat. A szükséges idő ez esetben nyilvánvalóan, az előállítás során elvégzendő feladatokhoz rendelt időt jelenti. Az előállítás tartamát nem az előállított személy szubjektív, kényelmi szempontjai határozzák meg, és általában azt, az elkövetett cselekmény tárgyi súlya sem befolyásolja.

A Panasztestület álláspontja szerint az előállítás időtartama kapcsán sérült a Panaszos személyi szabadsághoz való joga, ugyanis megítélése szerint az előállítás ideje alatt érdemi cselekményt nem hajtottak végre, az előállítás indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú volt.

A Panasztestület előállítás időtartama kapcsán tett megállapításával nem értek egyet.

Álláspontom szerint az előállítás ideje alatt végrehajtott intézkedések, eljárási cselekmények bevezetése és végrehajtása volt szükséges ahhoz, hogy a büntetőeljárást megnyugtatóan megalapozó információk és adatok beszerzésre kerüljenek és rendelkezésre álljanak, ezért szükségszerűnek ítélem meg a * órától és * óráig (08 óra 28 perc) tartó előállítás időtartamát.

⁴ Pl: Fővárosi Bíróság 20.K.32.593/2007/8. számú ítélete

A Panasztestület állásfoglalásában kifejtette, hogy a Panaszos személyi szabadságának korlátozásának idejébe bele kell számítani azt az időtartamot is, amíg a Panaszos ténylegesen a rendőrségen tartózkodott, ugyanis gyanúsítottként az előállítását követően hallgatták meg. A Panasztestület álláspontja szerint a Panaszos bizonyíthatóan * óráig tartózkodott a Rendőrkapitányságon, tehát személyi szabadságában ténylegesen * óráig volt korlátozva.

A határozat VI. részében már megállapításra került, hogy a Panaszost – dokumentált módon – * óráig szabadon bocsátották. Az Alosztály a gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv szerint a Panaszosnak, a Be. rendelkezései alapján már egy megindított eljárásban * óráig kezdték meg gyanúsítottként történő kihallgatását, amely * óráig tartott.

Nyomozási cselekményt az érintett Panaszos szabadítását követően közvetlenül is el lehetett végezni, ugyanis a Be. 67. (2) bekezdése lehetőséget ad a rövid úton történő idézésre, amely alapján az idézés és az értesítés írásban, illetőleg más alkalmas módon vagy eszközzel, vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozóhatóság előtti személyes megjelenés alkalmával szóban történik.

Álláspontom szerint az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet. A büntetőeljárás megindulását követő eljárási cselekményekkel összefüggő, * órától * óráig tartó időtartammal kapcsolatos panasz elbírálására a Ket. keretei között az ismertett indokok miatt nincs törvényes lehetőség.

VII.

A Ket. 109. § (4) bekezdése szerint:

„(4) A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el.”

Mindezek alapján – figyelemmel a Ket. 109. § (4) bekezdésére – a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV cikk (1) bekezdése, és a VI. cikk;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 29. § (19) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdés II. fordulata, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, 109. § (4) bekezdése;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 15. § (1) bekezdése, 29. § (6) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (3) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93. § (6), (7) bekezdése;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 164. § (1), (2) bekezdései, továbbá a (4) bekezdés b) pontja, a 208. § (1) bekezdése;

- A családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott 32/2007. (OT 26.) ORFK utasítás 3. pontja, 7. pont a) alpont második mondata, továbbá a b) alpontja.

Budapest, 2017. január 13.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**